

ÀSIA

FÉLIX WILFRED

Esperances i desafiaments d'Àsia

Si alguna de les antigues civilitzacions d'Àsia ha sobreviscut ininterrompudament fins avui, no es pot explicar sense reconèixer el mèrit de l'element «esperança» que hi va ser vigorosament present i actuant. Aquesta esperança alimentada per la cultura i les tradicions religioses va sedimentar-se en l'*etos*, en l'estètica, en la literatura i en els proverbis que inspiren la vida quotidiana dels pobles asiàtics. Un d'aquests proverbis, del sud de l'Índia, diu: «Hi ha certament milers de sols darrere dels núvols». Com la flor del loto, aquesta esperança va trobar expressió a Àsia en mig d'adversitats, en mig de situacions de pobresa, desnutrició, misèria i desemparament. Aquesta mateixa situació va transformar les masses asiàtiques en un poble d'esperança i capacitat de recuperació, que somia amb un món nou i anhela un futur diferent.

Els somnis i esperances d'Àsia, aquest continent on es troben les tres cinquenes parts de la humanitat, s'expressen en diferents nivells. Alguns exemples: recentment hem vist com els desigs del poble indonesi de tenir un govern just i democràtic van produir canvis

polítics dramàtics en aquest país, gràcies al paper decisiu dels estudiants. A Filipines, la llarga dictadura de Marcos, que xuclava les seves riqueses del poble (penseu només en la col·lecció dels 1700 parells de sabates d'Imelda, la seva esposa), va ser liquidada sense vessar una sola gota de sang, amb només la confiança i l'esperança del poble en el seu futur democràtic. Però el cas més vistós va ser el de l'animós poble vietnamita, que es va enfrontar a la major potència militar que mai no hi ha hagut a la terra i en sortí victoriós. A Myanmar es registren també ara lluites per la democràcia i els drets humans portades endavant amb indomable coratge sota el liderat d'una valenta dona, Aung San Suu Kyi.

A partir d'aquests esdeveniments locals significatius, als països asiàtics tenim nombrosos moviments populars que són senyals d'esperança: lluites pels drets humans, la dignitat, la justícia per a les dones, la protecció del medi ambient, etc.

Aquestes històries d'esperança són l'antídot per al desànim desmoralitzador i la desesperació provocada per la situació d'impotència. En termes bíblics, Àsia està constantment en la situació de David davant Goliat. Els davids s'estan multiplicant, cosa que representa la força d'Àsia per a un futur ple d'esperança.

És difícil descriure la gran varietat de somnis dels pobles asiàtics, ja que difereixen segons el lloc social, la classe, la casta, etc. de les persones. La psicologia elemental ens diu que els somnis revelen la persona. Els rics i poderosos poden tenir somnis fabulosos, per la realització dels quals lluiten i competeixen entre si. Però si mirem els pobres d'Àsia, els seus somnis poden espantar-nos pel seu caràcter tan elemental: al sud d'Àsia, on a prop del 60% dels nens està desnodrit, quin podria ser el somni d'un nen sinó un bon plat d'arròs? Els somnis i esperances dels pobres d'Àsia es refereixen al més fonamental de la vida.

Darrere els somnis dels marginats d'Àsia hi ha profunds anhels: rescatar el poder –buidant-lo de la seva iniquitat–, ampliar l'esfera de la llibertat, i ser acceptats en la pròpia identitat diferent, cosa que és una qüestió de dignitat i justícia.

La pobresa obliga persones, famílies i comunitats a alienar els seus drets. El resultat és la prostitució, el treball infantil, l'esclavatge, la venda d'òrgans humans i la mutilació del cos per augmentar la possibilitat de captar. Una vida digna és impossible en mig de la pobresa.

A tota Àsia hi ha moltes persones i grups fortament actius entre les capes populars, que animosament mantenen viva l'esperança del poble pel seu compromís en pro de la llibertat i dels drets humans. Pensem en els joves xinesos que valentament van defensar aquests drets i s'oposaren a la seva violació, malgrat la violenta repressió del règim xinès a la Plaça de la Pau Celestial el juny de 1989.

La pluralitat ha estat la marca registrada de la vida asiàtica, i sense la pluralitat Àsia perd tota esperança de futur. Però una realitat comuna a totes les regions d'Àsia és la penetració de la globalització. Segons els analistes, ha creat un triple model de canvi cultural: el primer és el «xoc de civilitzacions», el segon és l'homogeneïtzació o «macdonalització» del món, i el tercer és la hibridació.

Els tres processos són vius i actuen a Àsia. Però el que predomina és el de l'homogeneïtzació. Fora d'això, hi ha moltes formes tradicionals d'homogeneïtzació als diferents països i regions d'Àsia. A l'Índia, per exemple, el nacionalisme religiós anomenat Hindutva és una ideologia d'homogeneïtzació que té un programa d'unitat que no respecta el fet del pluralisme de cultures i de tradicions del país. És interessant observar que aquest programa d'uniformització pertany a les castes i classes superiors i convergeix amb els seus interessos, mentre que per als marginats el pluralisme és summament important per a la seva vida i per a la seva supervivència.

El pluralisme, a Àsia, és, en últim terme, una qüestió de justícia. Negar el pluralisme mata la justícia abans de destruir la veritable unitat. Els pobres poden recuperar la seva vertadera identitat afirmant la diferència. El pluralisme és, per tant, la defensa i l'esperança dels pobres contra els poderosos, que defensen un programa de pseudounitat. En aquest escenari, el paper que pertoca a les esglésies és un paper que suscita esperança: ser un agent eficaç del pluralisme.

Però si les Esglésies mateixes sucumbissin a la por del pluralisme, quedarien totalment impossibilitades per actuar com a catalitzadors d'esperança per als pobres d'Àsia.

La crisi financera d'Àsia Oriental

En crisis anteriors s'ha vist que mentre el creixement del producte i les dades macroeconòmiques (inflació, tipus de canvi, balança de pagaments) es recuperen d'una manera bastant ràpida, es triga més temps a recuperar-se l'ocupació i els salaris. Un estudi de més de 300 crisis econòmiques des de 1973, a més de 80 països, indica que el creixement del producte va recuperar els nivells anteriors a la crisi en un any com a mitjana. Però els salaris reals van trigar uns quatre anys a recuperar-se, i l'ocupació, cinc anys.

El cost humà de la crisi d'Àsia Oriental ha estat d'ampli abast:

a) Fallides: 435 empreses de Malàisia, per exemple, es van declarar en quebra en nou mesos.

b) Augment de la pobresa: a Indonèsia, el país més pobre afectat per la crisi van caure en la pobresa uns 40 milions més de persones (el 20% de la població).

c) Augment de la desocupació: pràcticament desconegut abans a Corea i Malàisia, va augmentar en tots els països: 300.000 a Malàisia, 500.000 a Tailàndia, un milió a Indonèsia, un milió i mig a Corea. Els salaris reals es van reduir (10% a Corea en un any). La pèrdua de feines va afectar més les dones, els joves i els obrers sense qualificació. A Corea l'ocupació de les dones es va reduir en el 7'1% de 1997 a 1998 i un 3'4% el dels homes. El nombre d'aturats d'entre 15 i 29 anys es va doblar, de 300 a 600 mil, i es va triplicar en el cas dels treballadors sense qualificació. Els treballadors emigrants també van ser afectats durament, van ser deportats als seus països.

d) Reducció de l'escolaritat:: a Tailàndia, per exemple, 100.000 estudiants van interrompre els estudis. A Corea els abandonaments al nivell superior van augmentar en el 36% el 1998.

e) Reducció de serveis públics: a Tailàndia el pressupost del ministeri de salut es va reduir en un 10%, i el dels serveis socials en un 7'6%. A Filipines el pressupost públic de salut es va reduir en un altre 10% i el de nutrició de la família es va reduir en un 6%. Malàisia va reduir totes les despeses entre un 18 i un 20%.

f) Augment de la tensió social i de la fragmentació: Tots els països testimonien un augment de la violència domèstica, de la delinqüència de carrer i dels suïcidis. A Corea els suïcidis van passar de 620 per mes el 1996 a 900 per mes el 1998. La línia telefònica d'emergència per a dones víctimes de la delinqüència domèstica va registrar a Corea un nombre de trucades set vegades major que l'anys anterior a l'inici de la crisi.

